

Schaakmagazine - december 1998

Prof. dr. H.J. van den Herik: The King opnieuw sterkste programma

The King opnieuw sterkste programma

Jaap van den Herik

Het programma van Johan de Koning, The King genaamd, heeft de titel Computerschaakkampioen van Nederland 1998 veroverd. Het was de vierde keer dat The King het kampioenschap behaalde; eerder gebeurde dat in 1991, 1993, en 1995. Het liet gerenommeerde programma's als Nimzo'99 (Chrilly Donninger) en Cilkchess 2.0 (MIT, Boston met als teamlid Aske Plaat) achter zich.

Het 18e Open Nederlands Kampioenschap Computerschaak 1998 werd gespeeld in Leiden in de weekenden van 21/22 en 28/29 november. Het toernooi vond plaats in het onlangs opgerichte Leids Denksportcentrum aan de Robijnstraat 4. Er werden elf ronden verspeeld volgens het Zwitserse systeem. The King begon met twee nederlagen, tegen Bionic en Diep, maar liet er vervolgens geen twijfel over bestaan wie er het sterkste was door negen partijen achter elkaar te winnen. In de laatste ronde kon Gilkchess 2.0 nog langszij komen als titelverdediger Nimzo'99 zijn partij tegen The King zou winnen. Het was lange tijd spannend en het leek zelfs te gaan gebeuren. Tenslotte trok The King aan het langste eind (zie partij).

Speelsterkte

Met het voor de vierde keer behalen van de titel evenaarde The King de prestaties van Rebel (Ed Schröder) en Fritz (Frans Morsch, wiens programma eerder deelnam onder de namen Nona en Quest). Overigens bevonden beide programma's zich niet onder de deelnemers van dit jaar. Bezien we de speelsterkte van het gehele veld, dan kan gesteld worden dat deze in het afgelopen jaar aanzienlijk gestegen is. Met name de eerste negen programma's doen weinig voor elkaar onder. Deze verbreding van speelsterkte is vooral te danken aan

de verbreding van computerschaakkennis via artikelen en via Internet. Het gaat daarbij om uitleg, om algoritmen en om source code. Een belangrijk punt van discussies was nog in hoeverre er gebruik gemaakt mag worden van "public-available" code, zoals GNUChess en Crafty. De CSVN huldigt het standpunt dat competitie en wetenschap met elkaar gecombineerd dienen te worden. Dit betekent dat beschikbare source code als basis gebruikt mag worden. Het leidde tot discussies tussen Vincent Diepeveen en Hans Secelle van het programma Bionic Impakt. Overigens was CSVN-voorzitter De Gorter duidelijk in zijn stellingname: "Het gaat om het open kampioenschap en om het sterkste programma, waarbij wij beoordelen in hoeverre een deelnemer enige ideeën heeft gecombineerd met (elders) beschikbare kennis."

Het toernooi zelf leidde ook tot het uitwisselen van kennis en de meeste deelnemers gingen derhalve met nieuwe ideeën naar huis toe om volgend jaar met een sterker programma deel te nemen aan het 19e kampioenschap. Vermeldenswaard is nog dat Alex (Alex van Tiggelen) een prachtige commerciële uitvoering had, die geschikt is voor Windows@95,98/NT4.0.

Eindstand

1. The King 9 (uit 11); 2. Cilkchess 2.0 8; 3-5 Arthur, Kallisto II Exp., Bionic Impakt 7.5; 6-9 Nimzo'99, Alex, Diep, Patzer 6.5; 10-11 Ant, Rookie, 2.0+ 5.5; 12. Dappet 5; 13. Bugchess 3.5; 14-15 Zzzzzz, Morphy 3.0 1.5; 16 Delta 0.

Er waren diverse aardige partijen, zoals tussen de nummers 1 en 2. Hieronder geven we de voorkeur aan het gevecht tussen de kampioenen 1998 en die van 1997. Alle partijen

en verdere informatie zijn beschikbaar op Internet.
<http://ourworld.compuserve.com/homepages/thstorm/doc98.htm>.

The King - Nimzo'99

11e ronde

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Pc3 Pf6 4. Pf3 e6 5. e3 Pbd7 6. Ld2 Ld6 7. Ld3 dxc4 Dit betekende einde openingsboek voor The King, die wel 7... 0-0 bevatte; ook Nimzo speelde hier op eigen kracht; Rebel bleek deze variant tot 12. Dc2 in zijn boek te hebben. 8. Lxc4 0-0 9. 0-0 b5 10. Ld3 Lb7 11. a3 De7 12. Dc2 Tac8 13. b4 e5 Na 13. b4 heeft Zwart een probleem, met pion c6, misschien had hij daarom 13... a5 moeten spelen. 14. Pg5 h6 15. Pge4 exd4 16. exd4 Pxe4 17. Pxe4 Pf6 18. Pe5 Tcd8 19. Tfe1 Dc7 20. Pxb7 Lijkt onnodig. 20... Dxb7 21. Tac1 Tdc8 22. Lf5 Tc7 23. Te2 Td8 24. Tce1 Te7 25. Txe7 Lxe7 26. Le3 Ld6 27. Te1 Pd5 28. g3 De Koning noemde dit een 'verveelzet'; natuurlijk niet 28. Dxc6 Dxc6 29. Txe6 Pe7. 28... a5 Zwart grijpt zijn kans. 29. bxa5 Lxa3 30. Ta1 b4 Een belangrijk punt: Zwart gaat een pion winnen, maar zijn loper komt buiten spel te staan. Niettemin ging The King's evaluatie in deze fase van +0.5 naar -0.5. 31. Tb1 Ta8 32. Lh7+ Kh8 33. Le4 Txa5 34. Ld2 Dd7 35. Te1 Ta8 36. Lg2 Td8 37. h3 Pf6 38. Le3 Pd5 39. Ld2 Kg8 40. Tb1 Te8 41. Tb3 De6 42. Lh1 Td8 43. Lg2 Pc7 44. Te3 Dd6 45. Td3 Ph5 Met zijn volgende zet geeft The King zwart twee verbonden vrijpionnen, maar hij heeft goed getaxeerd dat zijn vrije d-pion gevaarlijker is, vooral ook omdat La3 nog steeds buiten spel staat. In deze fase ging de waardering van The King van -0.5 naar +0.5. 46. d5 c5 47. Lf4 Dg6 48. Lf1 Db6 49. Te3 Pd4 50. Db1 Df6 51. Lc7 Te8 52. d6 Pe6 53. La6 Tf8 54. Dd3 Lb2 (eindelijk terug in het spel) 55. Tf3 De5 56. Te3 Dg5 57. h4 Df6 58. Tf3 De5 59. Te3 Dc3 60.

Lc4 Dc1+ 61. Kg2 Ld4

Hoewel de loper weer terug in het spel is, ziet The King kans de partij met een kwaliteitsoffer te beslissen: de vrije d-pion baant zich een weg naar promotie. 62. Txe6 fxe6 63. d7 Txf2+ 64. Kh3 Dh1+ 65. Kg4 Tf8 66. Lxe6+ Kh8 67. d8(D) Txd8 68. Lxd8 Da8 69. Lc7 De8 70. Df5 g6 71. Df7 Dxf7 72. Lxf7 Kg7 73. Lb3 Kf6 74. Kf4 g5+ 75. hxg5+ hxg5+ 76. Ke4 g4 77. Kf4 Ke7 78. Le5 Lf2 79. Kxg4 Kd7 80. Kf3 Lxg3 81. Lxg3 Kc6 82. Ke4 c4 83. Lxc4 Kc5 84. Lb3 Zwart geeft het op.

Voor Chrilly Donninger een aanmoediging om volgend jaar sterker terug te komen, voor Johan de Koning de kroon op het werk: een goede voorbereiding voor het Wereldkampioenschap 1999 in Paderborn.